

ZPS-3.431.2.8.2023.MK

PROTOKÓŁ KONTROLI KOMPLEKSOWEJ
przeprowadzonej w dniach 22-25 maja 2023 r.
w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Bornem Sulinowie

Jednostka kontrolowana: Miejski-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
w Bornem Sulinowie
Adres: ul. Lipowa 6, 78-449 Borne Sulinowo
Podmiot prowadzący: Burmistrz Bornego Sulinowa

Kontrolę przeprowadzili:

- Marta Karbowskiak – inspektor wojewódzki Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie Delegatura w Koszalinie
- Małgorzata Lewińska – główny specjalista Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie Delegatura w Koszalinie,

na podstawie upoważnienia Wojewody Zachodniopomorskiego Nr 70/2023 z dnia 4 maja 2023 r.

W dniu 4 maja 2023 r. kontrolujący złożyli oświadczenia o braku okoliczności uzasadniających wyłączenie ich od udziału w kontroli.

(Akta kontroli str. 1-2; 15-16)

Kontrolą objęto zagadnienia dotyczące sposobu realizacji zadań określonych w ustawie o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.) realizowanych przez gminę w okresie od dnia 1 stycznia 2022 r. do dnia zakończenia kontroli.

Kontrolą objęto następujące zagadnienia:

- struktura organizacyjna ośrodka pomocy społecznej,
- stan zatrudnienia i kwalifikacji osób zatrudnionych,
- ogólne założenia polityki społecznej gminy,
- tryb przyznawania świadczeń z pomocy społecznej (świadczenia pieniężne), w tym: prawidłowość kwalifikowania do poszczególnych rodzajów świadczeń, sposób przygotowania dokumentacji stanowiącej podstawę do przyznania świadczeń, terminowość wydawania decyzji administracyjnych i wypłacania świadczeń,
- sposób organizowania pomocy (świadczenia niepieniężne),
- ocena sposobu świadczenia pracy socjalnej na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym,
- ocena realizacji zadania prowadzenia i zapewnienia miejsc w mieszkaniach chronionych.

Struktura organizacyjna ośrodka pomocy społecznej

W okresie objętym kontrolą Dyrektorem Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bornem Sulinowie od dnia 15 września 2017 r. jest Pani Mariola Siniarska.

Nadzór nad kontrolowaną jednostką sprawuje Burmistrz Bornego Sulinowa.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie przedstawionej dokumentacji ogólnej oraz akt indywidualnych świadczeniobiorców, a także informacji przygotowanych przez Dyrektora Ośrodka.

Jednostkę powołano na mocy Uchwały Nr XIII/50/90 Gminnej Rady Narodowej w Silnowie z dnia 29 marca 1990 r. w sprawie utworzenia jednostki budżetowej - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Silnowie.

Uchwałą Nr XLI/641/2022 Rady Miejskiej w Bornem Sulinowie w dniu 31 marca 2022r. ujednolicono Statutu Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bornem Sulinowie.

Ostatnią zmianę do Regulaminu Organizacyjny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej wprowadzono Zarządzeniem Nr 12/2021 Kierownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bornem Sulinowie w dniu 5 lipca 2021 r.

Nie wniesiono zastrzeżeń do zapisów zawartych w Statucie i Regulaminie Ośrodka.

Ośrodek posiada własną instrukcję kancelaryjną wprowadzoną Zarządzeniem Nr 6/2018 Kierownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bornem Sulinowie z dnia 14 marca 2018 r.

(Akta kontroli str. 23-50)

W okresie objętym kontrolą Dyrektor oraz Zastępca Dyrektora posiadali upoważnienia Burmistrza Bornego Sulinowa (dołączone do akt kontroli) do prowadzenia spraw i wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy.

(Akta kontroli str. 51-52)

Stan zatrudnienia i kwalifikacje osób zatrudnionych

W Ośrodku zatrudnionych jest 31 pracowników, w tym (w dniach kontroli) 5 pracowników socjalnych.

Gmina Borne Sulinowo liczy (wg. informacji z ewidencji ludności Urzędu Miasta - stan na dzień 22 maja 2023r.) 9077 mieszkańców (8849 zameldowanych na pobyt stały oraz 228 zameldowanych na pobyt czasowy).

(Akta kontroli str. 62-63)

Ośrodek w dniach kontroli spełniał warunek art. 110 ust. 11 oraz ust. 12 ustawy o pomocy społecznej w kwestii dotyczącej zatrudnienia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony na 2 tys. mieszkańców.

(Akta kontroli str. 53-72)

Wymagania kwalifikacyjne pracowników socjalnych określa art. 116 ust. 1 oraz art. 156 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Z przedstawionych dokumentów wynika, że Dyrektor oraz pracownicy socjalni Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bornem Sulinowie posiadają odpowiednie, wymagane przepisami cyt. ustawy kwalifikacje.

W kontrolowanym okresie pracownicy socjalni MGOPS podnosili swoje kwalifikacje poprzez uczestnictwo w szkoleniach, m.in: „ Bezpieczeństwo osobiste pracownika Ośrodka Pomocy Społecznej”, „Opór w pracy socjalno-wychowawczej jak zmotywować rodziny do współpracy”, „Co robić, żeby Nam się chciało chcieć – profilaktyka wypalenia zawodowego osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie”, „Mediacje jako forma radzenia sobie z konfliktem między pracownikiem a klientem”, „Bezpieczeństwo pracownika socjalnego – praca z trudnym klientem”.

(Akta kontroli str. 55-56)

W toku prowadzonych czynności kontrolnych ustalono, że wynagrodzenie zasadnicze pracowników socjalnych w dniu kontroli było wyższe od wynagrodzenia minimalnego. Zgodnie z art. 121 ust. 3a ustawy o pomocy społecznej pracownikowi socjalnemu zatrudnionemu w pełnym wymiarze czasu pracy w samorządowych jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, do którego podstawowych obowiązków należy świadczenie pracy socjalnej w środowisku, w tym przeprowadzanie rodzinnych wywiadów środowiskowych poza siedzibą jednostki, przysługuje wypłacany co miesiąc dodatek do wynagrodzenia w wysokości 400zł. W MGOPS Borne Sulinowo dodatek ten stanowi oddzielną składową i jest wypłacany łącznie z wynagrodzeniem do 25 dnia każdego miesiąca.

(Akta kontroli str. 54-55)

Funkcjonowanie Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bornem Sulinowie

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bornem Sulinowie ma swoją siedzibę przy ul. Lipowej 6 w Bornem Sulinowie, w budynku stanowiącym własność Gminy. Budynek użytkowany jest na podstawie umowy dzierżawy nieruchomości. Nieruchomość zabudowana jest budynkiem administracyjno-biurowym, piętrowym, częściowo podpiwniczonym z poddaszem użytkowym.

W budynku Ośrodka znajduje się 15 pomieszczeń biurowych, przeznaczonych na realizację zadań przez Ośrodek. W pomieszczeniach Ośrodka funkcjonuje Punkt Konsultacyjny ds. Przeciwdziałania Przemocy dla Osób Dotkniętych Przemocą i Punkt Nieodpłatnej Pomocy Prawnej. W budynku znajdują się 2 toalety, w tym 1 dostosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych, pomieszczenia gospodarcze, sala zaadoptowana na potrzeby spotkań pracowniczych i szkoleń, magazyn wydawania żywności w ramach PO PŻ, pomieszczenie na składnicę akt (archiwum). Ogólna powierzchnia użytkowa budynku wynosi 411,40 m².

W strukturach Ośrodka znajduje się Klub Senior +, który użytkuje 4 pomieszczenia usytuowane na piętrze (sala, pokój ćwiczeń, pomieszczenie do terapii, kuchnia i toalety). Ponadto Ośrodek prowadzi Placówkę Wsparcia Dziennego mieszczącą się przy ul. Szpitalnej 1 w Bornem Sulinowie. Pomieszczenia PWD stanowią: sala ogólna, toalety i kuchnia. Lokal użytkowany jest na podstawie umowy użyczenia. Ogólna powierzchnia lokalu wynosi 66 m².

(Akta kontroli str. 116)

MGOPS w Bornem Sulinowie wyposażony jest w odpowiedni sprzęt biurowy i komputerowy niezbędny do prawidłowej realizacji zadań. Warunki lokalowe oraz wyposażenie zapewniają sprawne funkcjonowanie jednostki.

Ośrodek pracuje z zastosowaniem sieciowego systemu informatycznego *OPIEKA* firmy ZETO Koszalin. Konserwacją systemu oraz wprowadzaniem zmian programowych zajmuje się autor programu w ramach umowy serwisowej. Kompleksową obsługę informatyczną Ośrodka na podstawie zawartej umowy sprawuje firma ArtPixel Krzysztof Adamczyk.

(Akta kontroli str. 65-72)

Świadczenia pieniężne płatne są na konto bankowe klientów, w kasie Pomorskiego Banku Spółdzielczego w Świdwinie O/Borne Sulinowo oraz przekazem pocztowym na adres pobytu świadczeniobiorcy.

W celu dojazdu do środowisk pracownicy socjalni korzystają z samochodu służbowego, który jest własnością OPS. Ośrodek zatrudnia kierowcę.

Ogólne założenia polityki społecznej gminy

Rada Miejska w Bornem Sulinowie podjęła następujące uchwały:

- Nr II/12/2018 z dnia 29 listopada 2018 roku w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do korzystania z pomocy społecznej przez osoby objęte rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023,
- Nr II/13/2018 z dnia 29 listopada 2018 roku w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków na świadczenia w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023,
- Nr III/40/2018 z dnia 20 grudnia 2018 roku w sprawie ustanowienia wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023,
- Nr LIII/848/2023 Rady Miejskiej w Bornem Sulinowie z dnia 9 lutego 2023 roku zmieniająca uchwałę w sprawie ustanowienia wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023,
- Nr LIII/850/2023 z dnia 9 lutego 2023 roku zmieniająca uchwałę w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków na świadczenia w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia

- rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023,
- Nr LIII/849/2023 z dnia 9 lutego 2023 roku zmieniająca uchwałę w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do korzystania z pomocy społecznej przez osoby objęte rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023,
  - Nr XXIX/423/2021 z dnia 25 marca 2021 r. w sprawie określenia zwrotu wydatków za niektóre świadczenia z pomocy społecznej będących w zakresie zadań własnych gminy,
  - Nr XII/146/2019 z dnia 26 września 2019 r. zmieniająca uchwałę w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania,
  - Nr LII/554/2018 z dnia 25 października 2018 r. w sprawie ustalenia zasad sprawiania pogrzebu na koszt gminy i określenia zasad zwrotu wydatków na pokrycie kosztów pogrzebu,
  - Nr XLVII/761/2022 z dnia 29 września 2022 r. w sprawie ustalenia opłat korzystania z cmentarzy komunalnych usytuowanych na terenie gminy Borne Sulinowo,
  - Nr III/17/2018 z dnia 20 grudnia 2018 r. w sprawie utworzenia ośrodka wsparcia Klub Seniora+ na terenie Gminy Borne Sulinowo,
  - Nr III/18/2018 z dnia 20 grudnia 2018 r. w sprawie ustalenia zasad uczestnictwa oraz zasad ponoszenia odpłatności za pobyt uczestników w Klubie Seniora +,
  - Nr XV/172/2019 z dnia 28 listopada 2019 r. w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w schronisku dla osób bezdomnych oraz schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi,
  - Nr XXVIII/398/2021 z dnia 4 lutego 2021 r. w sprawie utworzenia Placówki Wsparcia Dziennego,
  - Nr XLI/642/2022 z dnia 31 marca 2022 r. w sprawie przyjęcia Programu Ośłonowego Wsparcia Seniorów z terenu Gminy Borne Sulinowo w ramach Programu „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2022 Moduł II,
  - Nr LIII/847/2023 z dnia 9 lutego 2023 r. w sprawie przyjęcia Programu Ośłonowego Wsparcia Seniorów z terenu Gminy Borne Sulinowo w ramach Programu „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2023 Moduł II,
  - Nr XXXII/333/2017 z dnia 9 lutego 2017 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy borne Sulinowo na lata 2017-2025.

Sporządzanie oceny zasobów pomocy społecznej wraz z rekomendacjami

Zgodnie z art. 16a ust. 4 ustawy o pomocy społecznej organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego przedstawia co roku do dnia 30 kwietnia odpowiednio radzie gminy, powiatu, a do dnia 30 czerwca sejmikowi województwa właściwej jednostki samorządu terytorialnego ocenę, o której mowa w ust. 1 ustawy. Ocena wraz z rekomendacjami jest podstawą do planowania budżetu na rok następnym.

MGOPS w Bornem Sulinowie corocznie przygotowuje Ocenę zasobów pomocy społecznej w oparciu o analizę lokalną sytuacji społecznej i demograficznej gminy. Ocenę zasobów pomocy społecznej za 2021 r. przekazano do Rady Miejskiej w dniu 20 kwietnia 2022 r. Natomiast ocena zasobów pomocy społecznej za 2022 r. została przekazana do Rady Miejskiej w dniu 21 marca 2023 r.

(Akta kontroli str. 341-342)

Sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie

Obowiązek sporządzania sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, również w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego określa art. 17 ust. 1 pkt 17 ustawy o pomocy społecznej. Zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz.U. z 2023 r., poz. 773) statystyka publiczna zapewnia rzetelne, obiektywne i systematyczne informowanie społeczeństwa, organów państwa i administracji publicznej oraz podmiotów gospodarki narodowej o sytuacji ekonomicznej, demograficznej, społecznej oraz środowiska naturalnego. Sprawozdanie roczne *MRiPS-03-R* oraz *sprawozdanie z realizacji programu „Posiłek w szkole i w domu”* Ośrodek przekazał w wyznaczonym terminie.

Nie wniesiono uwag do sporządzania powyższych sprawozdań.

Dyrektor MGOPS w Bornem Sulinowie, wypełniając obowiązek art. 110 ust. 9 ustawy o pomocy społecznej, sporządza corocznie i przedstawia Radzie Miasta Borne Sulinowo sprawozdanie ze swej działalności oraz przedstawia potrzeby w zakresie pomocy społecznej. *Sprawozdanie z działalności Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bornem Sulinowie z realizacji zadań za rok 2021* przekazano Radzie Miejskiej w dniu 18 marca 2022 r., natomiast za rok 2022 w dniu 13 marca 2023 r.

Ostatnie sprawozdanie z realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Borne Sulinowie przekazano do Rady Miejskiej w dniu 16 września 2022 r.

(Akta kontroli str. 337-340;343-361)

Przyznawanie świadczeń oraz sposób organizowania pomocy społecznej

Na podstawie losowo wybranych akt szczegółowo zbadano dokumentację osób korzystających z podstawowych form świadczeń pod względem:

- prawidłowości kwalifikowania do poszczególnych rodzajów świadczeń,
- sposobu przygotowania dokumentacji stanowiącej podstawę do przyznania świadczeń,
- terminowość wydawania decyzji administracyjnych i wypłacania świadczeń.

1. Zasiłki stałe i składki na ubezpieczenie zdrowotne

Zgodnie z przedstawionymi podczas kontroli w *Sprawozdaniu MRiPS-03-R* danymi, pomocy w tej formie w 2022 r. udzielono 51 osobom, w tym 42 osobom samotnie gospodarującym. Na wypłatę zasiłków stałych wydatkowano w tym okresie środki w wysokości 294 776 zł.

Sprawdzono dokumentację dotyczącą zasiłków stałych, składek na ubezpieczenie zdrowotne przyznanych na podstawie następujących decyzji:

Decyzja Nr 22.2022

Decyzja Nr 85.2022

Decyzja Nr 56.2022

Decyzja Nr 1372.2022

Decyzja Nr 227.2022

Osoby, którym przyznano świadczenie spełniają warunki art. 37 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej - niezbędne do przyznania zasiłku stałego i składki na ubezpieczenie zdrowotne.

Zgromadzona w aktach indywidualnych spraw dokumentacja jest kompletna, przejrzysta. Wnioski oznaczone są datą wpływu, terminowo przeprowadzane są wywiady środowiskowe (zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej – nie rzadziej niż co 6 miesięcy), prawidłowo ustalana jest sytuacja rodzinna, zdrowotna i dochodowa. Poprawnie obliczano wysokość przyznanych zasiłków stałych. Akta spraw zawierają również dokumenty potwierdzające stan zdrowia oraz niepełnosprawność świadczeniobiorcy.

Decyzje administracyjne zawierają wszystkie niezbędne elementy zawarte w art. 107 – Kodeks postępowania administracyjnego.

Nie wniesiono zastrzeżeń do zasadności przyznania pomocy ani zgromadzonej w toku postępowania dokumentacji.

2. Świadczenia przyznane w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu”

W ramach ww. programu w 2022 r. ogółem z dożywiania skorzystało 411 osób z terenu funkcjonowania MGOPS w Bornem Sulinowie. Łączny koszt programu to 246 375 zł (208 000 zł w ramach dotacji celowej, 38 375 zł w ramach środków własnych gminy).

W ramach programu świadczeniem w postaci posiłków objęto 147 osób, w tym 141 dzieci.

Pomoc w formie posiłków dla dzieci z terenu Gminy Borne Sulinowo realizowana jest w:

1. Szkole Podstawowej ul. Chrobrego 25 w Bornem Sulinowie,
2. Liceum Ogólnokształcącym Al. Niepodległości 24 w Bornem Sulinowie,
3. Szkole Podstawowej Jeleń 2 w Silnowie,
4. Szkole Podstawowej Juchowo 28 w Silnowie,
5. Szkole Podstawowej ul. Zakątna 10 w Łubowie,
6. Niepublicznym Przedszkolu ul. Zakątna 10 w Łubowie,
7. Niepublicznym Przedszkolu „Jedyneczka” ul. Szpitalna 1 w Bornem Sulinowie,
8. Zespole Szkół Technicznych ul. Koszalińska 81 w Szczecinku,
9. Liceum Ogólnokształcącym ul. Parkowa 20 w Tychowie,
10. Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym ul. Staszica 18 w Szczecinku,
11. Zespole Placówek Edukacyjno-Terapeutycznych Bobrowo 7 w Złocieńcu,
12. I Liceum Ogólnokształcącym ul. Dworcowa 25 w Białym Borze,

13. Niepublicznym Przedszkolu „Bajkowa Kraina” ul. Zwycięzców 20 w Barwicach.

Ponadto w ramach Programu dla szkół dla dzieci w szkołach wydawane są dodatkowo owoce, warzywa i mleko.

Gmina nie prowadzi dożywiania dzieci w czasie ferii zimowych i letnich, przerw świątecznych oraz dni wolnych od zajęć dydaktycznych.

Sprawdzono dokumentację dotyczącą ww. świadczeń przyznanych na podstawie następujących decyzji:

Świadczenie niepieniężne - posiłki

Decyzja Nr 518.2023

Decyzja Nr 31.2022

Decyzja Nr 143.2023

Decyzja Nr 144.2023

Decyzja Nr 13.2023

Decyzja Nr 457.2022

Decyzja nr 1498.2022

Decyzja Nr 201.2023

Świadczenie pieniężne

Decyzja Nr 428.2022

Decyzja Nr 539.2022

Decyzja Nr 706.2022

Decyzja Nr 1607.2022

Decyzja Nr 1304.2022

Decyzja Nr 1557.2022

Decyzja Nr 1603.2022

Zgromadzona w aktach indywidualnych spraw dokumentacja jest kompletna. Wnioski oznaczone są datą wpływu, terminowo przeprowadzane są wywiady środowiskowe (zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej – nie rzadziej niż co 6 miesięcy), prawidłowo ustalana jest sytuacja rodzinna, zdrowotna i dochodowa. Nie wniesiono zastrzeżeń do zasadności przyznania pomocy ani zgromadzonej w toku postępowania dokumentacji.

Decyzje administracyjne zawierają wszystkie niezbędne elementy zawarte w art. 107 – Kodeks postępowania administracyjnego.

Warunki uczestnictwa w Programie określone są w przepisach Uchwały Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019–2023, a tryb przyznawania świadczeń pieniężnych reguluje art. 39 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Rada Miejska w Bornem Sulinowie przyjęła Uchwałę Nr II/12/2018 z dnia 29 listopada 2018 roku w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do korzystania z pomocy społecznej przez osoby objęte rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023, Uchwałę Nr II/13/2018 z dnia 29 listopada 2018 roku w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków na świadczenia w formie posiłku,

świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023, Uchwałą Nr III/40/2018 z dnia 20 grudnia 2018 roku w sprawie ustanowienia wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023, Uchwałą Nr LIII/848/2023 Rady Miejskiej w Bornem Sulinowie z dnia 9 lutego 2023 roku zmieniająca uchwałę w sprawie ustanowienia wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023, Uchwałą Nr LIII/850/2023 z dnia 9 lutego 2023 roku zmieniająca Uchwałę w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków na świadczenia w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 oraz Uchwałą Nr LIII/849/2023 z dnia 9 lutego 2023 roku zmieniająca Uchwałę w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do korzystania z pomocy społecznej przez osoby objęte rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023.

Na podstawie *Sprawozdania z realizacji programu „Posiłek w szkole i w domu” za 2022 r.* ustalono, że w kontrolowanym okresie na wniosek Dyrektora szkoły udzielano pomocy 28 dzieciom.

Nie wniesiono zastrzeżeń do zasadności przyznania pomocy ani zgromadzonej w toku postępowania dokumentacji.

(Akta kontroli str. 140-149;290-299)

3. Zasiłki okresowe

Zasiłek okresowy przyznawano osobom lub rodzinom o dochodach niższych niż ustawowe kryterium dochodowe oraz o zasobach niewystarczających na zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych.

Zasiłki okresowe przyznawane były głównie z powodu bezrobocia (dla 99 osób), długotrwałej choroby (dla 9 osób) oraz niepełnosprawności (dla 15 osób). Łącznie wydatkowano kwotę 189 958 zł (w ramach dotacji celowej).

Sprawdzono dokumentację dotyczącą zasiłków okresowych, przyznanych na podstawie następujących decyzji:

Decyzja Nr 1590.2022

Decyzja Nr 429.2022

Decyzja Nr 1602.2022

Decyzja Nr 582.2022

Decyzja Nr 521.2022

Decyzja Nr 1525.2022

Decyzja Nr 1522.2022

Po przeanalizowaniu postępowania w powyższych sprawach zespół kontrolujący stwierdził, że kwota przyznawanego i wypłacanego zasiłku okresowego stanowiła nie więcej niż 50% różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej lub rodziny, a jej dochodem.

Skontrolowane sprawy spełniają warunki art. 38 ustawy o pomocy społecznej niezbędne do przyznania zasiłku okresowego.

Zgromadzona w aktach indywidualnych spraw dokumentacja jest kompletna. Wnioski oznaczone są datą wpływu, terminowo przeprowadzono wywiady środowiskowe, ustalano sytuację rodzinną, mieszkaniową, zdrowotną i dochodową świadczeniobiorcy. Poprawnie obliczano wysokość przyznanych zasiłków okresowych. Akta spraw zawierają również w razie potrzeby dokumenty potwierdzające stan zdrowia lub niepełnosprawność świadczeniobiorcy.

Decyzje administracyjne zawierają wszystkie niezbędne elementy zawarte w art. 107 – Kodeks postępowania administracyjnego.

Nie wniesiono zastrzeżeń do zasadności przyznania pomocy ani zgromadzonej w toku postępowania dokumentacji.

4. Zasiłki celowe, specjalne zasiłki celowe

Zasiłki celowe przyznawano najczęściej na pokrycie części kosztów leczenia, zakupu leków, opału oraz inne cele bytowe.

Sprawdzono dokumentację dotyczącą ww. zasiłków przyznanych na podstawie następujących decyzji:

Decyzja Nr 1577.2022

Decyzja Nr 1413.2022

Decyzja Nr 1573.2022

Decyzja Nr 720.2022

Decyzja Nr 372.2022

Decyzja Nr 359.2022

Wnioski o przyznanie zasiłków celowych oraz specjalnych zasiłków celowych oznaczone są datą wpływu, terminowo przeprowadzono wywiady środowiskowe, ustalano sytuację rodzinną, mieszkaniową, zdrowotną i dochodową świadczeniobiorcy. Wskazywano cel, na jaki przyznano świadczenie oraz wskazywano datę jego wypłaty.

Decyzje administracyjne zawierają wszystkie niezbędne elementy zawarte w art. 107 – Kodeks postępowania administracyjnego.

Nie wniesiono zastrzeżeń do zasadności przyznania pomocy, zgromadzonej w toku postępowania dokumentacji.

5. Zdarzenie losowe, klęska żywiołowa

Osobie albo rodzinie, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego lub poniosły straty w wyniku klęski żywiołowej może zostać przyznany zasiłek celowy na częściowe lub całkowite pokrycie strat powstałych w wyniku zdarzenia losowego lub klęski żywiołowej. Zasiłek celowych w takich przypadkach może być przyznany niezależnie od dochodu i może nie podlegać zwrotowi.

Zasiłkiem celowym na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego w 2022 r. objęto 1 rodzinę i wydatkowano kwotę 2000 zł. Natomiast na wypłatę zasiłku

celowego na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową wydatkowano kwotę 27 605 zł i tą formą pomocy objęto 3 rodziny.

Sprawdzono dokumentację dotyczącą ww. zasiłków przyznanych na podstawie następujących decyzji:

Decyzja Nr 1459.2022 (zdarzenie losowe)

Decyzja Nr 708.2022 (klęska żywiołowa)

Decyzja Nr 707.2022 (klęska żywiołowa)

Decyzja Nr 709.2022 (klęska żywiołowa)

Akta powyższych spraw zawierały niezbędną dokumentację, zaświadczenia, informacje dotyczące powstałego zdarzenia, informacje o sytuacji zdrowotnej, rodzinnej i dochodowej rodziny zakwalifikowanych do przyznania pomocy w ramach ww. świadczeń.

Nie wniesiono zastrzeżeń do zasadności przyznania pomocy, zgromadzonej w toku postępowania dokumentacji.

6. Skierowania i odpłatność za pobyt osób skierowanych do domów pomocy społecznej

W kontrolowanym okresie kierowano i ponoszono odpłatność za pobyt mieszkańców gminy w domach pomocy społecznej. Tą formą pomocy objęto 22 osoby i poniesiono koszty pobytu w wysokości 706 279 zł.

Sprawdzono dokumentację dotyczącą kierowania i odpłatności za pobyt w ww. placówkach przyznanych na podstawie następujących decyzji:

Decyzja Nr 380.2022

Decyzja Nr 447.2023

Decyzja Nr 563.2022

Decyzja Nr 392.2023

Decyzja Nr 414.2022

Decyzja Nr 503.2023

Decyzja Nr 301.2022

Skierowane osoby spełniają warunki określone w art. 54 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej niezbędne do przyznania całodobowej opieki w ww. placówkach.

Zgromadzona w aktach indywidualnych spraw dokumentacja jest kompletna, przejrzysta, terminowo przeprowadzane są wywiady środowiskowe (zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej – nie rzadziej niż co 12 miesięcy), prawidłowo ustalana jest sytuacja rodzinna, zdrowotna, dochodowa oraz poprawnie obliczona odpłatność mieszkańca za pobyt w domu pomocy społecznej. Każdorazowo przed wydaniem nowej decyzji o odpłatności pracownik socjalny sporządza szczegółową notatkę służbową, zawierającą niezbędne informacje o sytuacji mieszkańca oraz o zmianach jego dochodu, które mają wpływ na decyzję o podniesieniu odpłatności bądź pozostawieniu jej na niezmiennym poziomie (zgodnie z przepisami art. 106 ust. 3b ustawy o pomocy społecznej).

Decyzje administracyjne zawierają wszystkie niezbędne elementy zawarte w art. 107 – Kodeks postępowania administracyjnego.

Zgodnie z oświadczeniem Dyrektora Ośrodka, w okresie objętym kontrolą nie wydano decyzji odmownych dotyczących skierowania osób do Domu Pomocy Społecznej oraz nikt nie oczekuje na umieszczenie w DPS.

Nie wniesiono zastrzeżeń do zasadności przyznania pomocy ani zgromadzonej w toku postępowania dokumentacji.

(Akta kontroli str. 115)

7. Kierowanie do środowiskowych domów samopomocy

Na terenie Gminy Borne Sulinowo funkcjonuje Środowiskowy Dom Samopomocy. Dom posiada 40 miejsc. Liczba uczestników ŚDS wynosi 40 osób. Utworzona jest zatem lista osób oczekujących na umieszczenie w ŚDS. Ponadto Gmina Borne Sulinowo w dniu 23 września 2016 r. podjęła stanowisko w sprawie zawarcia porozumienia pomiędzy Gminą Borne Sulinowo a Miastem Szczecinek w sprawie powierzenia Miastu Szczecinek realizacji zadania publicznego Gminy Borne Sulinowo w zakresie pomocy społecznej polegającego na kierowaniu mieszkańców Gminy Borne Sulinowo do Środowiskowego Domu Samopomocy „Walentyńka” w Szczecinku.

Sprawdzono dokumentację dotyczącą kierowania do ww. placówki na podstawie następujących decyzji:

Decyzja Nr 184.2023

Decyzja Nr 952.2022

Decyzja Nr 379.2022

Decyzja Nr 270.2023

Skierowane osoby spełniają warunki określone w § 7 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy (Dz.U. z 2020 r., poz. 249) niezbędne do przyznania pobytu w ww. placówkach.

Zgromadzona w aktach indywidualnych spraw dokumentacja jest kompletna, przejrzysta, terminowo przeprowadzane są wywiady środowiskowe, prawidłowo ustalana jest sytuacja rodzinna, zdrowotna, dochodowa.

Decyzje administracyjne zawierają wszystkie niezbędne elementy zawarte w art. 107 – Kodeks postępowania administracyjnego.

Nie wniesiono zastrzeżeń do zasadności przyznania pomocy ani zgromadzonej w toku postępowania dokumentacji.

(Akta kontroli str. 288-289)

8. Usługi opiekuńcze

Osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona, przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych. Usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze mogą być przyznane również osobie, która wymaga

pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie niezamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić.

W 2022 r. z usług opiekuńczych skorzystały 63 osoby. Koszt realizacji ww. świadczenia wyniósł 342 168 zł.

Sprawdzono dokumentację dotyczącą przyznanych usług na podstawie następujących decyzji:

Decyzja Nr 155.2023
Decyzja Nr 521.2023
Decyzja Nr 1549.2022
Decyzja Nr 477.2022
Decyzja Nr 612.2022
Decyzja Nr 378.2022
Decyzja Nr 52.2023
Decyzja Nr 313.2023

Zakres usług określony jest szczegółowo w treści decyzji przyznającej pomoc w formie usług opiekuńczych, ze wskazaniem np. *przygotowania i podania posiłku, pomoc w czynnościach pielęgnacyjnych, czynnościach porządkowych, palenie w piecu, robienie zakupów*, itp. W treści decyzji wskazuje się dokładnie ilość oraz częstotliwość przyznanych usług opiekuńczych.

Każdy podopieczny oraz osoby składające wniosek uzyskują podczas wywiadu środowiskowego wszelkie informacje dotyczące warunków, kosztów oraz zasad odpłatności za usługi.

W dokumentacji Ośrodka znajdują się miesięczne *Karty pracy opiekunki/Kontrolka czasu pracy opiekunki domowej*, potwierdzające realizację przyznanych usług. Zawierają dane podopiecznego, opiekuna oraz wyszczególnienie daty usługi, zakresu godzin, zakres wykonywanych czynności przez opiekunkę. W podsumowaniu Karty znajduje się podpis podopiecznego, opiekuna oraz podpis Dyrektora OPS.

(Akta kontroli str. 150;153-166)

Warunki sprawowania usług opiekuńczych w Gminie Borne Sulinowo reguluje Uchwała Nr XII/146/2019 z dnia 26 września 2019 r. zmieniająca uchwałę w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania. W treści Uchwały podano koszty realizacji usług oraz szczegółowe zasady odpłatności.

W Ośrodku zatrudnionych jest 12 osób na umowę o pracę świadczących usługi opiekuńcze.

Decyzje administracyjne zawierają wszystkie niezbędne elementy zawarte w art. 107 – Kodeks postępowania administracyjnego.

Nie wniesiono zastrzeżeń do zasadności przyznania pomocy ani zgromadzonej w toku postępowania dokumentacji.

9. Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi

W 2022 r. ze specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi skorzystało 9 osób. Koszt realizacji ww. świadczenia wyniósł 53 354 zł.

Sprawdzono dokumentację dotyczącą przyznanych usług na podstawie następujących decyzji:

Decyzja Nr 12.2022

Decyzja Nr 1594.2022

Decyzja Nr 547.2023

Decyzja Nr 57.2022

Decyzja Nr 546.2023

Osoby, którym przyznano pomoc w tej formie, spełniają warunki art. 50 ustawy o pomocy społecznej oraz rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych niezbędne do przyznania ww. usług. Do akt sprawy dołączono dokumentację medyczną, potwierdzającą uprawnienia do korzystania z omawianych usług – zaświadczenia i opinie lekarza specjalisty z zakresu psychiatrii, orzeczenia o niepełnosprawności oraz inne informacje. W aktach spraw znajdują się informacje o korzystaniu z pomocy w ramach innych systemów, a także pomocy NFZ.

Ogólny zakres usług wskazany jest w treści decyzji administracyjnej, przyznającej świadczenie. Dokumentacja zawiera m.in. *Kartę czynności higieniczno-pielęgnacyjnych* podpisanych przez wnioskodawcę oraz pracownika socjalnego.

Osoby świadczące specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami spełniają przesłanki § 3 ust. 2 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych.

Zarządzeniem Nr 8/2023 Dyrektora Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bornem Sulinowie z dnia 29 marca 2023 r. ustalono koszt 1 roboczogodziny za ww. usługi na okres od 1 kwietnia 202 r. do dnia 31 marca 2024 r.

(Akta kontroli str. 151-152)

Decyzje administracyjne zawierają wszystkie niezbędne elementy zawarte w art. 107 – Kodeks postępowania administracyjnego.

Nie wniesiono zastrzeżeń do zasadności przyznania pomocy ani zgromadzonej w toku postępowania dokumentacji.

10. Schronienie

Na terenie gminy Borne Sulinowo nie funkcjonuje żadna placówka świadcząca schronienie osobom bezdomnym. Udzielanie schronienia następuje przez przyznanie tymczasowego miejsca noclegowego w placówkach na terenie innych gmin. Gmina Borne Sulinowo w dniu 13 grudnia 2021 r. zawarła umowę ze Stowarzyszeniem "Pro-Bono" Pomoc Nieuleczalnie Chorym i Bezdomnym, Centrum Socjopomocy Placówka w Linowie, w dniu 25 kwietnia 2022 r. ze Stowarzyszeniem "MONAR" Schronisko dla Osób bezdomnych MARKOT w Chełmie, w dniu 27 stycznia 2023 r. ze Stowarzyszeniem "JESIEN"

w Nowym Jasińcu oraz w dniu 17 marca 2023 r. z Ogólnopolskim Stowarzyszeniem "ARKA NOEGO" w Głomsku.

Tą formą pomocy w okresie kontrolowanym objęto 9 osób, wydatkując na ten cel kwotę 45 663 zł.

Sprawdzono dokumentację dotyczącą udzielenia schronienia na podstawie:

Decyzja Nr 38.2023

Decyzja Nr 610.2022

Decyzja Nr 412.2023

Decyzja Nr 1475.2022

Osoby, którym udzielono pomocy w formie schronienia, spełniają warunki art. 17 ust. 1 pkt 3 i art. 48 ustawy o pomocy społecznej niezbędne do przyznania ww. pomocy.

Osobom bezdomnym przyznawano ponadto pomoc społeczną w postaci zasiłków okresowych, celowych, zasiłku stałego. Zasady udzielania schronienia i odpłatności określono w Uchwale Nr XV/172/2019 Rady Miejskiej z dnia 28 listopada 2019 r. w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w schronisku dla osób bezdomnych oraz schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi.

Wojewoda prowadzi rejestr miejsc, w których gmina udziela tymczasowego schronienia w schroniskach dla osób bezdomnych, schroniskach dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi, noclegowniach oraz ogrzewalniach.

Zgodnie z art. 48a ust. 11b ustawy o pomocy społecznej zgłoszenia do rejestru dokonuje Gmina:

1. prowadząca placówkę;
2. zlecająca na podstawie art. 25 ust. 1 zadanie prowadzenia placówki;
3. która zawarła umowę z podmiotem niepublicznym na zakup usługi udzielenia tymczasowego schronienia w odpowiedniej formie, w placówce prowadzonej przez podmiot niepubliczny.

W toku kontroli ustalono, że Gmina Borne Sulinowo w terminie zgłosiła do „Rejestru miejsc, w których gminy województwa zachodniopomorskiego udzielają tymczasowego schronienia w schroniskach dla osób bezdomnych, schroniskach dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi, noclegowniach oraz ogrzewalniach” miejsca, w którym udziela schronienia osobom bezdomnym.

Nie wniesiono zastrzeżeń do zasadności przyznania pomocy ani zgromadzonej w toku postępowania dokumentacji.

(Akta kontroli str. 170-198)

11. Wynagrodzenie za sprawowanie opieki

Zgodnie z art. 53a ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, wynagrodzenie za sprawowanie opieki wypłaca się w wysokości ustalonej postanowieniem sądu. Udzielenie świadczenia w tej postaci nie wymaga przeprowadzania wywiadu środowiskowego oraz wydania decyzji administracyjnej.

W okresie objętym kontrolą MGOPS w Bornem Sulinowie wypłacił wynagrodzenie dla opiekuna prawnego osoby całkowicie ubezwłasnowolnionej 9 osobom w kwocie 44 000 zł.

W aktach spraw zgromadzono niezbędną dokumentację: wnioski, postanowienia sądu o przyznaniu wynagrodzenia za sprawowanie opieki prawnej nad osobą całkowicie ubezwłasnowolnioną. Nie wniesiono zastrzeżeń do realizacji świadczenia.

12. Prowadzenie na terenie gminy mieszkań chronionych

Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 12 ustawy o pomocy społecznej do zadań własnych o charakterze obowiązkowym należy prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych.

Zgodnie z informacją Dyrektora Ośrodka na terenie Gminy Borne Sulinowo nie funkcjonuje mieszkanie chronione.

(Akta kontroli str. 117)

Doręczanie decyzji administracyjnych i wypłata świadczeń

W celu sprawdzenia terminowości wypłaty świadczeń po doręczeniu decyzji administracyjnej porównano kontrolowane decyzje z listami wypłat.

Decyzja Nr 22.2022

Decyzja Nr 85.2022

Decyzja Nr 56.2022

Decyzja Nr 518.2023

Decyzja Nr 31.2022

Decyzja Nr 143.2023

Decyzja Nr 428.2022

Decyzja Nr 539.2022

Decyzja Nr 1590.2022

Decyzja Nr 429.2022

Decyzja Nr 1602.2022

Decyzja Nr 1577.2022

Decyzja Nr 1413.2022

Decyzja Nr 380.2022

Decyzja Nr 447.2023

Decyzja Nr 184.2023

Decyzja Nr 952.2022

Decyzja Nr 155.2023

Decyzja Nr 521.2023

W treści decyzji wskazuje się terminy wypłaty świadczeń. Potwierdzenia odbioru decyzji administracyjnych zawierają datę oraz podpis osoby odbierającej decyzje. Wypłaty świadczeń następują po doręczeniu decyzji.

Nie wniesiono uwag do kontrolowanej w tym zakresie dokumentacji.

Realizacja kontraktów socjalnych

Na podstawie art. 108 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej w celu określenia sposobu współdziałania w rozwiązywaniu problemów osoby lub rodziny znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej pracownik socjalny zatrudniony w ośrodku pomocy społecznej może zawrzeć kontrakt socjalny z tą osobą lub rodziną, w celu wzmocnienia aktywności i samodzielności życiowej, zawodowej lub przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

W okresie objętym kontrolą w MGOPS Borne Sulinowo zawarto 11 kontraktów socjalnych w 2022 r.

Podczas kontroli przeanalizowano 4 kontrakty. W aktach opisano szczegółowo sytuację osób i ich rodzin, a także określano cele i założenia kontraktu, ustalano daty oceny realizacji kontraktu, nadzorowano realizację zaplanowanych działań, sporządzano oceny i monitorowano sytuację osób realizujących kontrakt.

Nie wniesiono zastrzeżeń to sporządzania oraz realizacji kontraktów socjalnych.

Praca socjalna z osobą lub rodziną i środowiskiem lokalnym

W 2022 roku pracą socjalną objętych zostało 130 rodzin (326 osób w rodzinie), w tym wyłącznie pracą socjalną 34 rodziny (85 osoby w rodzinie).

Zadania realizowane przez pracowników socjalnych polegały w szczególności na:

- udzielaniu informacji, wskazówek i pomocy w zakresie rozwiązywania spraw życiowych i rodzinnych podopiecznych,
- pomocy w uzyskaniu dla osób będących w trudnej sytuacji życiowej poradnictwa dotyczącego możliwości rozwiązywania problemów i udzielania pomocy przez właściwe instytucje państwowe, samorządowe i organizacje pozarządowe oraz wspieranie w uzyskiwaniu pomocy, współpracy i współdziałaniu z innymi specjalistami w celu przeciwdziałania i ograniczania trudności w prawidłowym funkcjonowaniu osób i rodzin, w szczególności łagodzenie skutków ubóstwa,
- współdziałaniu z grupami i społecznościami lokalnymi, mającemu na celu rozwijanie w nich zdolności do samodzielnego rozwiązywania własnych problemów, w szczególności poprzez pracę socjalną ze społecznością lokalną,
- pracy z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji wychowawczej przez prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej,
- pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie w ramach procedury Niebieskiej Karty,
- prowadzeniu działań interwencyjnych,
- kierowanie osób do prac społecznie użytecznych,
- podejmowaniu działań ukierunkowanych na profilaktykę, aktywizację, integrację, wolontariat.

Dyrektor MGOPS Zarządzeniem Nr 8/2022 z dnia 21 stycznia 2022 r. wprowadził w Ośrodku Procedurę postępowania z trudnym klientem oraz w sytuacjach zagrożenia agresją ze strony klientów Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bornem Sulinowie.

(Akta kontroli str. 73-82)

Gmina Borne Sulinowo w roku 2022 przystąpiła do realizacji Programu „Opieka Wytchnieniowa” – edycja 2022 finansowanego ze środków Funduszu Solidarnościowego.

Głównym celem realizowanego Programu było wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności oraz osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności poprzez możliwość udzielenia im doraźnej, czasowej pomocy w formie usługi opieki wytchnieniowej. Program miał zapewniać opiekunom lub członkom rodzin czasowe odciążenie od codziennych obowiązków, łączących się ze sprawowaniem opieki nad osobą niepełnosprawną, a także zapewnić czas na odpoczynek i regenerację sił. Taka forma opieki obejmowała m.in. pomoc w dokonywaniu niezbędnych zakupów oraz przy przygotowaniu lub dostarczeniu posiłków, w karmieniu, w sprzątanym mieszkaniu, w załatwianiu spraw urzędowych i regulowaniu opłat domowych, pomoc przy ubieraniu, przemieszczaniu się, pielęgnacji zaleconej przez lekarza, jak również wsparciu przy wszelkich czynnościach pomagających w zagospodarowaniu w aktywny sposób czasu wolnego.

Ponadto Gmina Borne Sulinowo w roku 2022 przystąpiła również do realizacji Programu „Opieka 75+” oraz „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”. Z pomocy w ramach Programu „Opieka 75+” skorzystało 39 osób, wykonano 4415 godzin usług. Natomiast z Programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” skorzystało 21 osób niepełnosprawnych.

Na terenie Gminy Borne Sulinowo w ramach zabezpieczenia potrzeb mieszkańców w zakresie poradnictwa specjalistycznego funkcjonują Punkty Konsultacyjne, tj:

1. Punkt Konsultacyjny dla Osób Dotkniętych Przemocą w Rodzinie.

Z pomocy Punktu Konsultacyjnego w 2022 r. wsparcie psychologiczne otrzymało 31 osób, w tym:

- 13 godzin przeznaczono na indywidualną krótkoterminową psychoterapię dla 11 osób,
- 11 godzin wykorzystano w ramach interwencji kryzysowej i konsultacji psychoedukacyjnych dla 9 osób,
- 114 godzin przeznaczono na długoterminową terapię dla 10 osób, w tym 14 godzin dla młodzieży.

2. Punkt Konsultacyjny dla osób uzależnionych i współuzależnionych członków ich rodzin.

Uczestnikami Punktu są uzależnieni mieszkańcy gminy Borne Sulinowo oraz współuzależnieni członkowie ich rodzin. W ramach prowadzenia Punktu Konsultacyjnego prowadzona jest grupa wsparcia, konsultacje indywidualne, sesje rodzinne, współpraca z instytucjami ważnymi dla trzeźwienia, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bornem Sulinowie.

3. Punkt Konsultacyjny dla osób uzależnionych od środków psychoaktywnych.

Odbiorcami porad udzielanych w punkcie są osoby uzależnione od środków psychoaktywnych (alkohol i narkotyki), członkowie ich rodzin oraz osoby małoletnie z problemem uzależnienia od komputera. W Punkcie Konsultacyjnym prowadzone są regularne spotkania z osobami uzależnionymi od środków psychoaktywnych po zakończonej terapii w innych ośrodkach.

4. Punkt Nieodpłatnych Porad Prawnych.

Punkt funkcjonuje na terenie Ośrodka i mieszkańcy gminy mogą z niego skorzystać 3 razy w tygodniu (wtorek, środa, piątek). Porad udzielają adwokaci i radcowie prawni z zakresu prawa pracy, przygotowania do prowadzenia działalności gospodarczej, prawa cywilnego, prawa karnego, prawa administracyjnego, ubezpieczenia społecznego, prawa rodzinnego, prawa podatkowego z wyłączeniem spraw podatkowych związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej.

5. Poradnictwo psychologiczne realizowane jest na terenie szkół.

Punkt Konsultacyjny działający przy świetlicach szkolnych w gminie Borne Sulinowo prowadzi psycholog, z porad którego korzystają uczniowie, nauczyciele i rodzice w formie porad i konsultacji indywidualnych.

Ponadto w gminie od 2021 r. realizowany jest Projekt „W rodzinie siła” współfinansowany ze środków Unii Europejskiej. W ramach projektu wsparcie otrzymało 38 rodzin, które odbyły szereg szkoleń, takich jak: szkoła dla rodziców, trening umiejętności społecznych, trening ekonomiczny, trening cyfrowy. Rodziny uczestniczące w projekcie miały możliwość skorzystania z porad prawnych, wsparcia asystenta rodziny oraz szeregu działań wzmacniających rolę rodziny. W ramach projektu utworzono Placówkę Wsparcia Dziennego „Przystanek Radość” o charakterze opiekuńczo-wychowawczym.

W ramach programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym, Ośrodek wydał w okresie objętym kontrolą łącznie 404 skierowania.

Ze względu na stan epidemii ogłoszony na terenie Rzeczypospolitej Polskiej (Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii – Dz.U. z 2020 r. poz. 491 ze zm.), zmianie uległa praca z klientem w Ośrodku. Zostały ograniczone bezpośrednie kontakty z klientem, którzy przyjmowani byli w wyznaczonych do tego miejscach, oddzielonych od siebie szybami z pleksi. Rodzinne wywiady środowiskowe przeprowadzane były telefonicznie, z wyjątkiem sytuacji, w których zaistniała konieczność przeprowadzenia takiego wywiadu w miejscu zamieszkania klienta lub w innych uzasadnionych przypadkach.

By zapewnić ciągłość pracy wprowadzono zmiany czas pracy, organizowano zastępstwa za chorych pracowników, poddanych kwarantannie lub korzystających z dodatkowego zasiłku pielęgnacyjnego. Wszyscy pracownicy zostali zaopatrzeni w maseczki ochronne, płyny dezynfekujące oraz rękawiczki jednorazowe.

MGOPS przystąpił do programu „Wspieraj Seniora”, który miał na celu zapewnienie wsparcia dla osób w wieku 70 lat i więcej, którzy w panującym okresie epidemii wirusa SARS-CoV-2 zdecydowali się na pozostanie w domu, a nie mieli możliwości przy wykorzystaniu własnych sił i zasobów, np. poprzez wsparcie rodziny, zabezpieczyć sobie artykułów podstawowej potrzeby. Pomoc w dostarczeniu niezbędnych produktów do domu takiego Seniora zapewniali pracownicy Ośrodka. Z programu mogły skorzystać osoby starsze, które nie miały możliwości zapewnienia sobie samym niezbędnych potrzeb wynikających ze stanu zdrowia oraz sytuacji rodzinnej i społecznej.

Ponadto Ośrodek przystąpił do Programu „Korpus Wsparcia Seniorów” na 2022 rok Moduł II, który zakładał poprawę bezpieczeństwa oraz możliwość samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych poprzez dostęp do tzw. „opieki na odległość”. W ramach Programu Uczestnik miał zapewnione podłączenie opaski bezpieczeństwa do systemu teleopieki oraz zapewnienie całodobowej możliwości łączenia się z Centrum Teleopieki w sytuacjach zagrożenia zdrowia, życia lub złego samopoczucia. Przewidywana liczba uczestników Programu miała wynosić 130 osób, a ostatecznie z Programu skorzystało 160 osób. Program jest kontynuowany również w 2023 roku.

(Akta kontroli str. 118-121)

W aktach kontroli znajdują się informacje Dyrektora MGOPS w Bornem Sulinowie na temat organizacji pracy socjalnej, organizacji posiłków dla dzieci i dorosłych oraz innych działań Ośrodka na rzecz lokalnej społeczności.

(Akta kontroli str. 128-149)

Podsumowanie kontroli

Na podstawie zbadanej w trakcie kontroli dokumentacji ogólnej oraz spraw indywidualnych nie stwierdzono nieprawidłowości co do merytorycznej zasadności przyznawania poszczególnych rodzajów świadczeń. Rodziny spełniały kryterium dochodowe uprawniające do korzystania ze świadczeń pomocy społecznej.

W trakcie czynności kontrolnych oraz w podsumowaniu kontroli wyjaśniono zagadnienia z zakresu kontroli, a także omówiono z Dyrektorem jednostki ustalenia z kontroli, opisane w treści niniejszego protokołu.

Na terenie Gminy nie utworzono i nie funkcjonuje mieszkanie chronione. Do obowiązkowych i własnych zadań gminy należy m.in. prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych (art. 17 ust. 1 pkt. 12 ustawy o pomocy społecznej).

W wyniku poprzedniej kontroli kompleksowej przeprowadzonej w dniach 10-13 września 2018 r. w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Bornem Sulinowie działalność kontrolowanej jednostki oceniono pozytywnie z uchybieniami. Wydano następujące zalecenie pokontrolne (Znak sprawy:K-ZPS-3.431.1.5.2018.ML):

1. Poprawne określanie daty zmiany odpłatności za świadczenia niepieniężne – *zalecenie zostało zrealizowane.*

Zgodnie z § 16 pkt 2 ust. 5 rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2020, poz. 2285), protokół kontroli zawiera ocenę skontrolowanej działalności, ze wskazaniem ustaleń, na których została oparta. W związku z powyższym działalność Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bornem Sulinowie oceniono pozytywnie z uchybieniami.

Kontrolę odnotowano w Księżce kontroli Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bornem Sulinowie pod pozycją nr 1/2023.

Przed podpisaniem protokołu kontroli, w ciągu 7 dni od daty otrzymania go do podpisu, kontrolowany może zgłosić zastrzeżenia na piśmie co do jego treści. Odmowa podpisania protokołu powinna być poprzedzona złożeniem pisemnych wyjaśnień przyczyn odmowy, co nie stanowi przeszkód do wszczęcia postępowania pokontrolnego.

Protokół sporządzono w dniu 21 sierpnia 2023 r. w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, po jednym dla każdej ze stron.

Właściwe podpisy na oryginale